

Z tmy do svetla

PRACOVNÝ LIST Č.3

METÓDY PRÁCE SO SVÄTÝM PÍSMOM

PODNETY K PRÍPRAVE NA BIBLICKÚ SÚŤAŽ BIBLIA PRE VŠETKÝCH 2020

BIBLIA PRE
VŠETKÝCH 2020

DIECÉZNY KATECHETICKÝ ÚRAD
BRATISLAVSKEJ ARCIDIECÉZY

ROZLIČNÉ KLÚČE ČÍTANIA SV. PÍSMO

Ak chceme vstúpiť do budovy, nestačí poznať len správny vchod, ale treba použiť vhodný kľúč. Ak chceme hlbšie vstúpiť do textu Písma, potrebujeme takisto vybrať a použiť správny kľúč.

Pri analýze biblického textu máme viacero možností postupu. Nie je však potrebné použiť všetky možné postupy čítania. Vždy treba vybrať ten najvhodnejší, a to v závislosti od čítaného textu, od cieľa i množstva času, ktorý mu chceme venovať.

Tu je určitý ideálny postup, ktorý sa skladá z viacerých etáp.

1. nechať prehovoriť city - podporuje spontánny prejav na základe prečítaného textu. (Čo nás prvé napadne, prvý dojem, ako na mňa text vplýva - moje pocity).

2. štruktúrne čítanie (samotný text) a historicko-kritické čítanie (text videný v historickom kontexte) - prináša objektivnosť analýzy, či už sa na text dívame ako na samotný celok alebo ho vnímame v historickom alebo inom kontexte.

3. čítanie podľa troch božských čností (teologické čítanie) - umožňuje zhrnúť poznatky prvých dvoch etáp do jednej teologickej perspektívy

4. tvorivé čítanie (aktualizácia a tvorivosť) - pozýva k činnosti a k tvorivosti.

NECHAŤ PREHOVORIŤ CITY

Cieľom tejto metódy čítania je podporiť slovné vyjadrenie toho, čo pri čítaní textu cítime. To, čo sme spontánne vyslovili, podrobujeme kritickému pohľadu. Táto metóda umožňuje použiť niekoľko postupov:

- Zapisovanie slov spontánne vyvolaných pri čítaní textu - zapíšeme každé slovo, ktoré na um pri čítaní textu spontánne prichádza na um. Tieto slová potom analyzujeme a zoskupujeme do rôznych tém. Môžeme vyjadriť, prečo boli vyslovené.
- Slovo alebo veta, ktorá pritiahla pozornosť - Ktorý detail zanechal vo mne dojem? Prečo? Podčiarknem si časť textu, ktorá ma oslovila. Čo ma v texte nechalo ľahostajnou alebo čo sa mi zdalo nepodstatné? Prečo som tieto detaily nechala v tieni? Je to preto, že sú naozaj menej významné alebo iba preto, že im sama pripisujem menší význam? Urobím si určité závery.
- Vytvorenie dvoch stĺpcov - do ľavého stĺpca zapíšem, čo sa mi v texte páčilo, čo sa zhoduje s mojimi túžbami a predstavami. Do pravého stĺpca zaznačím to, čo ma šokovalo, čo ma znepokojilo, čo je v rozpore s mojimi túžbami (predstavami). Potom pouvažujem nad obsahom oboch stĺpcov. Na záver si položíam otázku, či sa moje negatívne postoje, ktoré som mala na začiatku, zmenili.
- Spontánne prirovnanie textu k situáciám, osobám alebo udalostiam dnešnej doby Aké situácie dnešnej doby, ktoré osoby alebo ktoré udalosti mi text spontánne pripomína? Aké spomienky vo mne text vyvoláva? Aký obraz by bol podľa mňa najvhodnejší na vyjadrenie daného textu? Akú fotografiu by som vytvorila?

Na záver si položíme otázky, ktoré vo nás text vyvolal a diskutujme o nich.

Mk 6,17-29 - Herodes a Ján Krstiteľ

Herodes dal totiž Jána chytiť a v putách vrhnúť do väzenia pre Herodiadu, manželku svojho brata Filipa, lebo si ju vzal za ženu. A Ján Herodesovi hovoril: "Nesmieš žiť s manželkou svojho brata! „ Herodias mu strojila úklady a chcela ho zabiť, ale nemohla, lebo Herodes sa Jána bál. Vedel, že je to muž spravodlivý a svätý, preto ho chránil. Keď ho počúval, býval vo veľkých rozpakoch, a predsa ho rád počúval. Vhodný deň nadišiel, keď Herodes na svoje narodeniny usporiadal hostinu pre svojich veľmožov, vysokých dôstojníkov a popredných mužov Galiley. Keď potom vošla dcéra tejto Herodiady a tancovala, zapáčila sa Herodesovi i spolustolujúcim. Kráľ povedal dievčine: "Žiadaj si odo mňa, čo chceš, a dám ti." A veľmi jej prisahal: "Dám ti všetko, čo si len zažiadaš, hoc aj polovicu svojho kráľovstva. Ona vyšla a vravela svojej matke: "Čo si mám žiadať?" A tá jej povedala: "Hlavu Jána Krstiteľa.., Hneď utekala dnu ku kráľovi a žiadala: "Chcem aby si mi

hneď dal na mise hlavu Jána Krstiteľa." Kráľ sa zarmútil, ale pre prísahu a kvôli spolustolujúcim ju nechcel sklamať. Hneď poslal kata a rozkázal priniesť jeho hlavu. Ten odišiel, vo väzení ho stál, priniesol na mise jeho hlavu, odovzdal ju dievčaťu a dievča ju dalo svojej matke. Keď sa to dopyčuli jeho učeníci, prišli, vzali jeho telo a uložili ho do hrobu.

TEMATICKÉ ČÍTANIE

Cieľom tejto metódy je zvýrazniť rôzne témy textu a nájsť vzťahy medzi nimi. Je možné vybrať si jeden z týchto postupov:

- Výber slov a výrazov, ktoré sa opakujú alebo sú synonymické

V texte podčiarknite slová, ktoré sa často opakujú alebo slová, ktoré majú rovnaký význam. Ony môžu byť základom témy.

- Výber vety, ktorá vystihuje text

Vybranú vetu podrobne rozoberte a všimnite si v nej všetky myšlienky, ktoré obsahuje. Vytvorte toľko stĺpcov, koľko myšlienok ste našli. Do každého stĺpca zapíšete časť textu, ktorý sa k danej, myšlienke môže vzťahovať.

Ak text takýmto spôsobom prečítate, vhodné je sa k nemu opäť vrátiť, prečítať ho znovu a odkryť podrobnosti, ktoré zostali nepovšimnuté. Po prvej analýze si všimnite, že ešte vždy zostalo:

- Veľa vecí, ktoré ste nevideli
- Časti textu, ktoré neupútali vašu pozornosť a ktoré predsa môžu byť veľmi dôležité.

Po každej analýze je vhodné položiť si otázky:

- Ktorý text sme nechali stranou?
- Čo sa dá o ňom povedať?
- Prečo sme si ho nevšimli?
- Prečo môže byť aj dôležitý?

Odporúčané texty: Lk 8,22-25, Mk 3,1-6, Jn 6,1-15

ČÍTANIE AKO DRÁMA

Cieľom metódy „čítanie ako dráma“ je odhaliť oproti sebe stojace sily, ktorých stretnutie vytvára drámu textu. Na text sa teda pozeráme ako na scénu konfliktu medzi dvoma protikladnými tendenciami. Zároveň si všimneme aj východisko z konfliktu.

Postup:

- Z textu vyberte miesta napätia, miesta boja medzi dvoma silami, snahami alebo osobami.
- Jednou farbou podčiarknite skutky sily A, inou farbou skutky sily B alebo zaznamenajte tieto skutočnosti do dvoch stĺpcov A, B.
- Vlastnými slovami komentujte, čo tieto dve sily predstavujú. Všimnite si, čo je v hre, o čo ide.
- Odpovedzte na otázku: Aké východisko z konfliktu predkladá text?

Odporúčané texty: Mk 10,35-45, Mk 7,1-13, Jn 8,1-11

ČÍTANIE PODĽA TROCH BOŽSKÝCH ČNOSTÍ

Táto metóda čítania je veľmi jednoduchá, ale zároveň aj veľmi účinná. Má iný základ, ako ostatné metódy. Je bodom, ktorý by sme nemali obísť. Umožňuje zhromaždiť, zosumarizovať a zatriediť všetky dôležité významy, ktoré odkryli iné metódy. Evanjeliové príbehy majú pozývať k viere, nádeji a láske.

Pýtajme sa: v čom evanjeliový príbeh vyzýva k viere, v čom povzbudzuje k láske a v čom pozýva k nádeji?

Práca s textom

- Čo mi text zjavuje o Ježišovi Kristovi, o jeho vzťahu k nám, o jeho Otcovi a o jeho postoji k ľuďom? Ide o výzvu k viere.
- Aký postoj voči Bohu sme pozvaní zaujať, ak odpovedáme na toto pozvanie? Čo by sme mali z našej strany konkrétne urobiť, aby sa naša láska zladila s Božou láskou zjavenou v Ježišovi Kristovi? Čo o tom hovorí text? Ide o povzbudenie k láske.
- Aká nádej sa nám otvára, ak zaujmeme tento postoj nasledovaním Ježiša, umučeného a zmŕtvychvstalého? Ide o pozvanie k nádeji.

1 Jn 1,1-3

Čo bolo od počiatku, čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadeli a čoho sa naše ruky dotýkali, to zvestujeme: Slovo života. Lebo zjavil sa život a my sme videli, dosvedčujeme a zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám. čo sme videli a počuli, zvestujeme aj vám, aby ste aj vy mali spoločenstvo s nami. Veď my máme spoločenstvo s Otcom a s jeho Synom Ježišom Kristom.

VNÍMANIE ČINNOSTÍ OSÔB V TEXTE

CIEL: nájsť úlohy osôb, ktoré predstavuje text

POSTUP

1. Označte všetky osoby, ktoré v texte vystupujú.

- **Rozdeľte ich** na tých, o ktorých ide priamo a na tých, o ktorých sa iba hovorí, prípadne, ktorí sa zúčastňujú deja nepriamo.

2. O každej osobe si položte otázky:

a) Čo jej *chýba*? Čo *hľadá*? Aký *cieľ* chce *dosiahnuť*? Aké má *zámery*?

Nazvite to programom tejto osoby.

b) Čo sa *stalo* s jej *programom*?

Ako sa tento program *naplňuje*? Akými *zápletkami* sa *rozvíja*? V priebehu diania nastali v programe *nejaké zmeny*? Kde sú *sústredené miesta napätia* a *boja*, ktoré *posúvajú* program k *úspechu*, *neúspechu* alebo *dokonca k premene*?

c) Čo sa *dosiahlo* *následkom neúspechu* alebo *úspechu*?

Pre upresnenie programu jednotlivých osôb a spôsobu, akým chcú dosiahnuť svoj cieľ, je možné sa opýtať nie iba:

- **aká je vôľa tejto osoby** (napr. jej zámyery, úmysly, túžby)
- **ale aj aké jej poznanie** (napr. informácie, vedomosti, tajomstvá)
- **aká je jej moc** (napr. akými silami disponuje, s akou pomocou môže rátať).

3. Po ukončení analýzy: Ktorý zmysel textu sa vám javí najdôležitejší?

ODPORÚČANÉ TEXTY:

Mk 2,1-13, Jn 13,1-20, Mt 26,47-56

Uzdravenie ochrnutého - Mk 2,1-13

O niekoľko dní znova vošiel do Kafarnauma. Ľudia sa dopočuli, že je v dome, a zišlo sa ich toľko, že už nebolo miesta ani pred dvermi. A on hlásal slovo. Tu prišli k nemu s ochrnutým človekom; niesli ho štyria. A keď ho pre zástup nemohli priniesť nemu, odkryli strechu tam kde bol, a otvorom spustili lôžko, na ktorom ležal ochrnutý. Keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému; "Synu, odpúšťajú sa ti hriechy." Sedeli tam aj niektorí zákonníci a v srdci uvažovali: "Čo to tento hovorí? Rúha sa! Kto môže okrem Boha odpúšťať hriechy?" Ježiš hneď svojím duchom spoznal, že tak rozmýšľajú, a povedal im "Prečo si to myslíte vo svojich srdciach? Čo je ľahšie - povedať ochrnutému: "Odpúšťajú sa ti hriechy", alebo povedať: "Vstaň, vezmi si lôžko a chod'!"? Ale aby ste vedeli, že Syn človeka má na zemi moc odpúšťať hriechy" - povedal ochrnutému: „Hovorím ti: Vstaň, vezmi si lôžko a chod' domov." A on vstal, hneď si vzal lôžko a pred očami všetkých odišiel. Všetci sa divili, velebili Boha a hovorili: "Také niečo sme ešte nikdy nevideli." Znova vyšiel k moru. Celé zástupy prichádzali k nemu a on ich učil.

	Osoba 1	Osoba 2	Osoba 3	Osoba 4	Osoba 5	Osoba 6
Program Osoby						
Priebeh programu						
Výsledok						

POROVNÁVAJÚCE ČÍTANIE

Prvé tri evanjeliá (podľa Matúša, Marka a Lukáša) obsahujú veľké množstvo podobných častí, a preto ich nazývame synoptickými evanjeliami. Avšak tieto podobné časti nie sú ani zďaleka identické. Obsahujú rozdiely, ktoré je potrebné si všimnúť s precíznosťou, aby sme v každom prípade našli význam textu a zámery autorov.

Cieľom porovnávacej metódy je vytvoriť paralelu medzi podobnými textami evanjelií, všimnúť si ich rozdiely, ich spoločné znaky a na základe toho ich interpretovať.

Pre vysvetlenie tejto metódy použijeme porovnanie dvoch textov, a to Mt 18,10-14 a Lk 15,3-7:

Mt 18,10	Lk 15,3-7
Dajte si pozor, aby ste neopovrhli ani jedným z týchto maličkých. Lebo vám hovorím, že ich anjeli v nebi ustavične hľadajú na tvár môjho Otca, ktorý je na nebesiach. Čo myslíte? Keby mal niekto sto oviec a jedna z nich by zabúdila, nenechá tých deväťdesiatdeväť na vrchoch a nepôjde hľadať tú, čo zabúdila? A keď sa mu ju podarí nájsť, veru, hovorím vám Bude mať z nej väčšiu radosť ako z tých deväťdesiatich deviatich, čo nezabúdili. Tak ani váš Otec, ktorý je na nebesiach, nechce, aby zahynul čo len jediný z týchto maličkých.	Preto im povedal toto podobenstvo: ' „Ak má niekto z vás sto oviec a jednu z nich stratí, nenechá tých deväťdesiatdeväť na púšti a nepôjde za tou, čo sa stratila, kým ju nenájde? A keď ju nájde, vezme ju s radosťou na plecia, a len čo príde domov, zvolá priateľov a susedov a povie im: „Radujte sa so mnou, lebo som našiel ovcu, čo sa mi stratila.' Hovorím vám: Tak bude aj v nebi väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie, ako nad deväťdesiatimi deviatimi spravodlivými, ktorí pokánie nepotrebujú.'

- Aby ste si všimli rozdiel medzi zámermi dvoch textov, skúmajte najskôr ich spoločný kontext. V oboch perikopách evanjelií si pozrite texty, ktoré im predchádzajú a ktoré za nimi nasledujú. Usilujte sa určiť, v čom sa texty Matúša a Lukáša líšia a interpretáciu orientujte na tieto časti textu.
- Obidve paralelné texty porovnajte systematicky. V textoch podčiarknite to, čo majú spoločné. Potom rôznymi farbami podčiarknite to, čo je v každom texte jedinečné. Porovnajte, pomenujte a interpretujte odlišnosti. Aké odlišnosti sa objavujú medzi týmito dvoma textami? Aké závery je možné urobiť o zámeroch evanjelistov?
- Pri hľadaní odpovedí neváhajte používať poznámky vo vašom Písme, obsahujú cenné informácie.

Odporúčané texty: uzdravenie malomocného Mk 1,40-44; Mt 8,1-4; Lk 5,12-14
Petrovo vyznanie Mk 8,27-30; Mt 16,13-20

Blahoslavenstvá

Mt 5,3-12	Lk 6,20-26
Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo. Blahoslavení plačúci, lebo oni budú potešení. Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme. Blahoslavení lační a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení. Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo. Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha. 9 Blahoslavení tí, čo šíria pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi. Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo. Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa potupovať a prenasledovať a všetko zlé na vás nepravdivo hovoriť; 12 radujte sa a jasajte, lebo máte hojnú odmenu v nebi. Tak prenasledovali aj prorokov, ktorí boli pred vami.	On uprel oči na svojich učeníkov a hovoril: "Blahoslavení chudobní, lebo vaše je Božie kráľovstvo. Blahoslavení, ktorí teraz hladujete, lebo budete nasýtení. Blahoslavení, ktorí teraz plačete, lebo sa budete smiať. Blahoslavení budete, keď vás budú ľudia nenávidieť, keď vás vylúčia spomedzi seba, potupia a ako zlo zavrhnú vaše meno pre Syna človeka. Radujte sa v ten deň a jasajte, lebo máte veľkú odmenu v nebi! Veď to isté robili ich otcovia prorokom. Ale beda vám, boháči, lebo už máte svoju útechu! Beda vám, čo ste teraz nasýtení, lebo budete hladovať! Beda vám, čo sa teraz smejete, lebo budete žiaľovať a plakať! Beda, ak vás budú všetci ľudia chváliť, lebo to isté robili ich otcovia falošným prorokom!

Zapíšte odpovede do tabuľky:

BLAHOSLAVENSTVÁ	Matúš 5,3-12	Lukáš 6,20-26
Počet blahoslavenstiev v oboch evanjeliách		
Rovnaké blahoslavenstvá		
Odlišné blahoslavenstvá		
Spoločné blahoslavenstvá -sú adresované tým istým osobám? -hovorí o tej istej chudobe, o tom istom hlade?		
Aké rozdiely postrehla celá skupina		

Matúš a Lukáš viditeľne nehovorí o istom. Prečo? Dôležité je totiž vedieť, komu je text adresovaný.

MATÚŠ

Čo hovorí?

Blahoslavenstvá podľa Matúša predstavujú ideál života, ku ktorému treba neustále smerovať, ak niekto chce byť učeníkom Ježiša Krista. Chudoba a hlad, o ktorých sa hovorí, nie sú chudobou a hladom v materiálnom ponímaní, ale označujú dispozíciu srdca.

- ideál, ku ktorému treba smerovať - duch chudoby

Komu text adresuje?

Matúš píše komunitu kresťanov, ktorá má pôvod v židovstve. Komunita je charakteristická praktizovaním zákona. Jedna z jeho dôležitých starostí spočíva v poukazaní na skutoč-

nosť, že kresťan neodmieta ani svoj pôvod, ani židovskú tradíciu: „Nemyslíte si, že som prišiel zrušiť Zákon alebo Prorokov; neprišiel som ich zrušiť, ale naplniť.“ (Mt 5,17) Nový Ježišov zákon ohlasovaný blahoslavenstvami je ten ideál života, ku ktorému treba neustále kráčať, je cieľ, ku ktorému sa dá priblížiť, nie však ho definitívne naplniť.

LUKÁŠ

Čo hovorí?

Blahoslavenstvá podľa Lukáša nehovoria o ideáli, ktorý treba naplniť. Ony oznamujú zmenu, obrat konkrétnej situácie kresťanov, ktorí sú chudobní, odsudzovaní, opovrhovaní. Boh im otvára cestu k zmene, k oslobodeniu. Mocní a bohatí smeruj do slepej uličky.

materiálne chudobní - ohlásenie zmeny, oslobodenia

Komu text adresuje?

Lukáš text adresuje komunite kresťanov, ktorých istý počet má pôvod v pohanstve a mnohí z nich pochádzajú z chudobných a opovrhovaných vrstiev obyvateľstva: „Čo je svetu neurodené a čím pohŕda, to si vyvolil Boh“ (1 Kor 1,28a)

Dve hľadiská

Môžeme pozorovať rozdielnosť medzi Matúšom a Lukášom. Vidno tu rozličné perspektívy, ktoré vychádzajú z toho, že posolstvo je adresované rozdielnemu publiku. Komunity oboch evanjelistov sú odlišné. Nevychádzajú zo spoločnej a nemajú ani rovnaké ťažkosti či starosti. Slovo Zmŕtvychvstalého nerezonuje v komunitách, kde je ohlasované, rovnako.

Veľmi ťažké je pochopiť evanjelium bez toho, aby sme neprešli jednotlivými evanjeliami. Keď poznávame Ježiša, vždy je to Ježiš podľa Marka, Matúš, Lukáša či Jána. Preto je veľmi dôležité si pri čítaní textu uvedomiť, kto je autorom tohto textu, komu je text adresovaný a pod.

- napísať blahoslavenstvo pre súčasnosť: Každý napíše svoje blahoslavenstvo alebo blahoslavenstvá, teda slová, ktoré sú motívom jeho činnosti. Na konci práce je možné sa s nimi navzájom podeliť.

TVORIVOSŤ

Evanjelium vždy inšpirovalo slová a skutky kresťanov. Niektorí z nich, ako mystici, básnici, maliari, umelci, inšpirovaní odkazom evanjelia vytvorili celé diela. Ony tvoria časť veľkého pokladu tradície. Tento poklad tradície nie je zatvorený vo vitrínach nejakého múzea. Stále sa vyvíja a formuje. Všetci sú prizvaní, aby spolupracovali.

To, čo kresťania niekdajších čias dokázali urobiť, to sme aj my pozvaní urobiť dnes. Táto metóda pozýva k akejkol'vek tvorivej práci. Je potrebné vychádzať z talentov a záujmov každého človeka.

Skôr, ako sa pustíme do práce — niekoľko poznámok:

1. Vašu tvorbu nech vždy predchádza *analýza evanjeliového textu*. Počas analýzy si *zaznačte tvorivé myšlienky*, ktoré vám prichádzajú na um a postupne nechajte dozrieť svoj projekt.
2. Nesnažte sa o dokonalosť, ale *podriadte vaše dielo kritickému a dobromyselnému pohľadu druhého*. Môže vám pomôcť vylepšiť vaše dielo. Podľa potreby požiadajte o *pomoc odborníka*.
3. *Snažte sa o to, aby vaše diela poslúžili aj iným*, napr. pri liturgickej slávnosti, v období adventu alebo pôstu, v školskom časopise a pod.

Niekoľko podnetov pre tvorivú činnosť

- Vymyslíte nadpisy pre rôzne časti evanjelia. Usilujte sa, aby boli originálne, priliehavé, výstižné a oslovujúce.
- Rozlišujte tri polia tvorivej činnosti: pole slova, pole obrazu a pole zvuku. Tieto tri polia sa samozrejme navzájom dopĺňajú. Každé z týchto troch polí má svoje vlastné zdroje, ktoré je však možné donekonečna kombinovať.

Niektoré tvorivé aktivity

POLE SLOVA	POLE OBRAZU	POLE ZVUKU ZVUKU ZVUKU
Príbeh, rozprávanie	(línie) kresba	Rythmus
Poviedka	(farby) maľba	Hudba
Báseň	Fotografia	Pieseň
Dialóg	Socha Kreslené pásmo	
Modlitba	Gesto	
Divadlo	Tanec	

- Urobte viachlasnú nahrávku výrazne prečítaného textu a vhodne ho hudobne podfarbite (klasickou alebo rytmickou modernou hudbou).
- Urobte fotky, ktoré sa vzťahujú k evanjelióvemu odkazu a k vybranému hudobnému sprievodu.
- Napíšte báseň inšpirovanú evanjelióvym textom alebo modlitbu na liturgickú slávnosť. Vyberte vhodný hudobný sprievod a túto báseň alebo modlitbu zhudobnite.
- Takáto tvorivá práca vyžaduje určitú dávku techniky a presnosti. Všeobecne platí, že len spontánna inšpirácia a tvorivosť nestačia. Avšak použitím určitej dávky techniky si každý môže uvedomiť svoje schopnosti. Aby ste získali aspoň toto minimum techniky, je dobré požiadať o radu nejakého profesora slovenčiny ale odborníka na umeleckú výchovu.

- Keď dokončíte svoje dielo, nechajte ho ohodnotiť iným. Nakoľko vaša práca chce vyjadriť dimenziu viery a nikto nie je veriaci iba sám, opýtajte sa, či ju skutočne možno rozoznať ako autentické vyjadrenie kresťanskej viery.

Podobenstvo o viniči

Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. On každú ratolesť, ktorá na mne neprináša ovocie, odrezáva, a každú, ktorá ovocie prináša, čistí, aby prinášala viac ovocia. Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám povedal. Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť. Ak niekto neostane vo mne, vyhodia ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia ich do ohňa a zhoria.

AKTUALIZUJÚCE ČÍTANIE

Pri aktualizovaní textu je potrebné vyhnúť sa nebezpečenstvám, z ktorých spomenieme aspoň dve:

Nebezpečenstvo hotovej odpovede - Nemôžeme predpokladať, že evanjelium dá vždy hotové odpovede na otázky vyvolané konkrétnymi situáciami dnešnej doby. V evanjeliu nenájdeme odpoveď na genetické pokusy, nezamestnanosť alebo trest smrti. Evanjelium nie je zásobníkom odpovedí na všetky naše otázky. Vo viacerých prípadoch je skôr zdrojom inšpirácie pre naše konanie, je otvorením cesty, vyznačením smeru. A záleží na človeku, ako sa rozhodne; či sa vydá touto cestou. Na ceste vznikajú stále nové otázky, Evanjelium na ne nemusí dávať okamžité odpovede. Podáva však zásadné princípy a normy, zásadnú orientáciu a hranice, ktoré má naše riešenie rešpektovať a v rámci ktorých sa má pohybovať, aby bolo v súlade s Božou vôľou, ktorá je obsiahnutá v Božom slove. Každý by mal – v komunikácii so spoločenstvom veriacich a kráčajúc po tejto ceste – nájsť vlastný spôsob konania v duchu evanjelia.

Nebezpečenstvo moralizovania - Ak sa usilujeme žiť evanjelium, vystavujeme sa riziku zredukovať ho len na morálku: „Treba milovať, treba odpúšťať, treba bojovať za spravodlivosť, treba...“ Toto všetko je naozaj dobré. No nie je nutné byť kresťanom, aby sme sa takto správali. Iní to robia možno dokonca ešte lepšie ako my. Samozrejme, v evanjeliu máme pozvanie k láske k blížnemu, ale aj zjavenie Božej lásky a výzvu k tomu, aby sme ju rozpoznali. Otvára sa v ňom aj úžasná nádej, oveľa väčšia než všetky naše ostatné nádeje, dokonca i zoči-voči samotnej smrti. V našej snahe o žitie evanjelia je potrebné uvedomovať si túto globálnu dynamiku evanjeliového posolstva, nakoľko je to len možné.

Predkladáme niekoľko pravidiel, ktoré je dobré pri aktualizovaní evanjeliového textu dodržiavať:

a) Položte si najprv otázku, akú konkrétnu situáciu dneška nám tento text Písma pripomína. Pokúste sa povedať prečo a zapíšte, čo majú evanjeliový text a aktuálna situácia spoločné

b) Postupne analyzujte evanjeliový text a konkrétnu situáciu, ktorú text pripomína.

Postup pri analýze evanjeliového textu:

- Charakterizujte rozdiely medzi počiatočnou a konečnou situáciou textu.
- Čo umožnilo prechod z jednej situácie do druhej?
- Čo hovorí text o Ježišovi Kristovi a o Bohu, o ktorom svedčí?
- K akej odpovedi ma toto zjavenie pozyva? Akú nádej nám ponúka?

Postup pri analýze konkrétnej situácie:

Aké otázky táto situácia vyvoláva?

Popíšte pozitívne alebo negatívne správanie osôb v tejto situácii.

O čo sa títo ľudia usilujú?

Po tejto dvojitej analýze sa objavuje problém, ako dať tvorivým spôsobom do súvislosti evanjeliový text a príslušnú situáciu. Tu postupujte v dvoch stopách a snažte sa doplniť nasledujúcu tabuľku:

EVANJELIOVÝ TEXT	KONKRÉTNÁ SITUÁCIA DNEŠKA
Aká premene sa odohrala medzi začiatkom a koncom evanjeliového textu? – začiatok – premena – koniec	Ako sa v tejto konkrétnej situácii uskutočňuje premena, o ktorej hovorí evanjelium? začiatok = to, čo sa momentálne deje premena = činnosť alebo postoj, ktorý treba zaujať koniec = nadobudnuté postoje

Lk 10 25-37 — Podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi

Tu vystúpil ktorýsi znalec zákona a povedal, aby ho pokúšal: "Učiteľ, čo mám robiť, aby som bol dedičom večného života?" Ježiš mu vrazil: "Čo je napísané v Zákone? Ako tam čítaš?" On odpovedal: "Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle a svojho blížneho ako seba samého!" Povedal mu: "Správne si odpovedal. Toto rob a budeš žiť!" Ale on sa chcel ospravedlniť, preto sa opýtal Ježiša: "A kto je môj blížny?" Ježiš povedal: "Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha a padol do rúk zbojníkov. Tí ho ozbíjali, doráňali, nechali ho polomŕtveho a odišli. Náhodou šiel tou cestou istý kňaz a keď ho uvidel, obišiel ho. Takisto aj levita: keď prišiel na to miesto a uvidel ho, išiel ďalej. No prišiel k nemu istý cestujúci Samaritán a keď ho uvidel, bolo mu ho ľúto. Pristúpil k nemu, nalial mu na rany oleja a vína a obviazal mu ich; vyložil ho na svoje dobytča, zaviezol ho do hostinca a staral sa oň. Na druhý deň vyňal dva denáre, dal ich hostinskému a povedal: "Staraj sa oň a ak vynaložíš viac, ja ti to zaplatím, keď sa budem vracat'." Čo myslíš, ktorý z tých troch bol blížnym tomu, čo padol do rúk zbojníkov?" n odpovedal: "Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo." A Ježiš mu povedal: "Chod' a rob aj ty podobne."

(Zdroj: Internet)

